

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

นักจิตวิทยา (พนักงานราชการ)

กรมราชทัณฑ์

ปี 68

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการเลือกสรร โดยการประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ 2 ครั้ง ดังนี้
ประเมิน ๑ ครั้งที่ 1 โดยวิธีการสอบข้อเขียน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

1. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547
3. ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของพนักงานราชการ พ.ศ. 2550
4. พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551
5. ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพจิต และการบำบัดทางจิตวิทยา
6. เหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์และนโยบายของกรมราชทัณฑ์

ประเมิน ๑ ครั้งที่ 2 โดยวิธีการสอบสัมภาษณ์ (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของผู้เข้าสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่จาก ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน และพฤติกรรมที่ปรากฏทางอื่นของผู้เข้าสอบ และจากการสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ หรือความรู้ที่อาจใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ รวมทั้งความสามารถเกี่ยวกับการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและสรุปเหตุผล การนำความรู้ทางด้านวิชาชีพมาปรับใช้ในงานราชทัณฑ์ ความคิดเห็นที่มีต่องานราชทัณฑ์ และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การมีความรับผิดชอบ มนุษยสัมพันธ์ จิตสำนึกในการให้บริการ ความซื่อสัตย์สุจริต การรักษาความลับของทางราชการ ท่วงทีวาจา อุปนิสัย อารมณ์ ทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม และรวมถึงสมรรถนะที่จำเป็นของตำแหน่ง

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-498-9907

LINE: @thebestcenter

260.-

คู่มือสอบนักจิตวิทยา (พนักงานราชการ)
กรมราชทัณฑ์

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 260 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ก๊วง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ
นักจิตวิทยา (พนักงานราชการ)
กรมราชทัณฑ์

ราคา 260.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนักจิตวิทยา (พนักงานราชการ) กรมราชทัณฑ์ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบ ใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ ขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมราชทัณฑ์	1
➤ ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์และนโยบายของกรมราชทัณฑ์	7
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับกรมราชทัณฑ์และความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์และนโยบายของกรมราชทัณฑ์	19
➤ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560	31
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ.2560	51
📖 ตัวอย่างกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560	
➤ กฎกระทรวงการดำเนินการทางวินัยผู้ต้องขัง พ.ศ.2563	54
➤ กฎกระทรวงกำหนดทรัพย์สินของผู้ต้องขังเป็นสิ่งที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำ พ.ศ.2563	60
➤ กฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาด่วนนอกเรือนจำ พ.ศ.2563	61
➤ กฎกระทรวงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ.2563	65
➤ กฎกระทรวงกำหนดสถานที่คุมขัง พ.ศ.2563	68
➤ กฎกระทรวงกำหนดระบบการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง การควบคุมและการแยกคุมขัง และการย้ายผู้ต้องขัง พ.ศ.2563	70
✦ แนวข้อสอบกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560	74
➤ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของพนักงานราชการ พ.ศ.2550	84
✦ แนวข้อสอบระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของพนักงานราชการ พ.ศ.2550	89
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547	97
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2560	106
➤ พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.2551	117
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2562	135
➤ ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพจิต และการบำบัดทางจิตวิทยา	138
➤ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับอาชญาวิทยา	173
➤ ความรู้เกี่ยวกับหลักจรรยาบรรณสำหรับนักจิตวิทยาคลินิกและมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติตน	179
✦ แนวข้อสอบความรู้ด้านจิตวิทยา	200
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับงานตาม “ลักษณะงานที่ปฏิบัติ” ของตำแหน่งนักจิตวิทยา	228
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	247

ความรู้เกี่ยวกับกรมราชทัณฑ์

ประวัติกรมราชทัณฑ์

ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งหน่วยงาน

แต่เดิมมา การเรือนจำทั้งหลายในประเทศไทยได้แยกย้ายกันสังกัดอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ มากมายหลายแห่ง เช่น ลูก และตารางในมณฑลกรุงเทพฯ ขึ้นอยู่ในสังกัดกระทรวงนครบาล ตารางต่างๆ ในพระนคร สังกัดอยู่ในกระทรวง ทบวง กรมที่บังคับบัญชากิจการนั้น เช่น กรมมหาดไทย กรมพระกลาโหม กรมท่า กรมเมือง กรมวัง กรมนา กรมพระคลังมหาสมบัติ กรมพระธรรมการ กรมพระสุรัสวดี กรมแพ่ง กรมกองตระเวรซ้าย กรมกองตระเวรขวา กรมท่าซ้าย กรมพระคลังสาม กรมพระนครบาล การเรือนจำหัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองฝ่ายเหนือขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย หัวเมืองฝ่ายใต้ ขึ้นอยู่ในกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

ตั้งกรมราชทัณฑ์ครั้งแรก สังกัดกระทรวงนครบาล

เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๕๕ ได้มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๖) ให้รวมการคุกกองมหันตโทษ และลหุโทษ กับเรือนจำทั้งหลายที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ. ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) นั้น ขึ้นเป็นกรมหนึ่ง เรียกว่า “กรมราชทัณฑ์” มีอธิบดีผู้หนึ่งบังคับการกรมนี้ ขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๕๕ แต่งตั้งมหาอำมาตย์ตรีพระยาชัยวิชิตวิศิษฎ์ธรรมธาดา (จำ ญ ป้อมเพชร) เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์คนแรก และคนสุดท้ายในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อพ้นจากตำแหน่งอธิบดีกรมราชทัณฑ์แล้วได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นมหาอำมาตย์เอก

กรมราชทัณฑ์ ย้ายไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม ครั้งแรก

ต่อมาวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๔๖๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่า กรมราชทัณฑ์เป็นกรมที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โอนกรมราชทัณฑ์จากกระทรวงนครบาลไปขึ้นกับกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่นั้นมา

ยุบเลิกกรมราชทัณฑ์ เป็นแผนกราชทัณฑ์สังกัดกระทรวงยุติธรรม

เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๗) ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบเลิกกรมราชทัณฑ์ ให้กองมหันตโทษและกองลหุโทษกับเรือนจำทั้งหลายทั่วราชอาณาจักร เป็นแผนกราชทัณฑ์ สังกัดสำนักปลัด ปลัดบัญชาการ กระทรวงยุติธรรม ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘ เป็นต้นไป เหตุที่ยุบกรมราชทัณฑ์ ในพระราชปรารภว่า เนื่องจากกรมราชทัณฑ์จัดวางระเบียบและข้อบังคับไว้เรียบร้อยแล้ว จึงยุบเลิกกรมราชทัณฑ์ เพื่อประหยัดรายจ่าย ทั้งนี้เป็นเพราะสมัยนั้นเศรษฐกิจของประเทศกำลังตกต่ำ การเงินปั่นป่วนมาก งบประมาณรายได้ รายจ่ายไม่ได้ดุลยภาพกัน จึงจำเป็นต้องตัดรายจ่ายเท่าที่รัฐบาลในสมัยนั้น เห็นความสำคัญน้อยลงเสีย

ย้ายแผนราชทัณฑ์ไปสังกัดกรมพลัมภ์ กระทรวงมหาดไทย

ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เห็นสมควรจะยกการเรือนจำไปสังกัด กระทรวงมหาดไทย เพื่อสะดวกในการบังคับบัญชาและควบคุม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โอนการเรือนจำ จากกระทรวงยุติธรรมไปขึ้นกระทรวงมหาดไทย ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการยังมีอำนาจไปตรวจเรือนจำได้ตามระเบียบ ราชการราชทัณฑ์ส่วนกลางในสมัยนั้น คงมีฐานะเป็นเพียงแผนกหนึ่ง เรียกว่า แผนกราชทัณฑ์ สังกัดกรมพลัมภ์(กรมมหาดไทย) ซึ่งเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงมหาดไทย

ตั้งกรมราชทัณฑ์ ครั้งที่ ๒ สังกัดกระทรวงมหาดไทย

เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองแผ่นดิน ในระบอบประชาธิปไตยในปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ แล้ว รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการราชทัณฑ์ว่าเป็นภารกิจของชาติบ้านเมืองอันสำคัญที่ควรจะได้มีการปรับปรุงในวาระเริ่มแรกอย่างหนึ่ง ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช ๒๔๗๖ ยกฐานะแผนกราชทัณฑ์จากกรมพลัมภ์ ขึ้นเป็นกรมราชทัณฑ์ในกระทรวงมหาดไทยตามเดิมอีกวาระหนึ่ง และให้นายพันเอกพระยาฤทธิ์อาคเนย์ (สละเอมะศิริ) เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์ สังกัดกระทรวงมหาดไทย คนแรกในระบอบประชาธิปไตย

กรมราชทัณฑ์ ย้ายไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม ครั้งที่ ๒

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐบาลในสมัย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายในการปฏิรูประบบราชการได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพระราชกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๕๕ ก. เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป มีผลทำให้กรมราชทัณฑ์ต้องย้ายสังกัดจากกระทรวงมหาดไทย ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรมตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๕ ตอนที่ ๑๐๓ ก. เล่มที่ ๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ - ๒๖๓

ตราสัญลักษณ์

พระยมเป็นเทพเจ้าแห่งยมโลกผู้ควบคุมผู้กระทำผิด

ทำหน้าที่ราชทัณฑ์ เป็นผู้มีอำนาจลงโทษมนุษย์เมื่อตายไปแล้ว พระหัตถ์ขวาทือขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือกงจักร ประทับบนหลังราชสีห์ ตราพระยมทรงสิงห์ เริ่มใช้มาแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยา กำหนดให้เป็นตราพระยายมราช และในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการสร้างตราพระยมทรงสิงห์ด้วยทองคำใช้เป็นตราประจำตำแหน่งกรมพระนครบาล พระราชทานแก่เจ้าพระยายมราช ต่อมาใช้เป็นตราประจำตำแหน่งกรมพระนครบาล ซึ่งกรมราชทัณฑ์ (กรมนักโทษ) เป็นหน่วยงานในสังกัด และเมื่อพ.ศ. 2542 กรมราชทัณฑ์ได้แจ้งสำนักนายกรัฐมนตรีประกาศใช้ตราพระยมทรงสิงห์ เป็นเครื่องหมายของกรมราชทัณฑ์ เป็นต้นมา

วิสัยทัศน์ของกรมราชทัณฑ์

“องค์กรที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังตามมาตรฐานสากล เพื่อปกป้องและคุ้มครองสังคม”

พันธกิจกรมราชทัณฑ์ มีดังนี้

1. ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักหลักสิทธิมนุษยชนสอดคล้องมาตรฐานสากล
2. แก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

หมายถึง กระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ต่อเนื่องนับจากที่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำไปจนถึงปล่อยตัวผู้ต้องขัง จึงครอบคลุมถึงภารกิจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั้งในด้านการจัดบริการอบรมแก้ไขและการดูแลควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัย และไม่หลบหนีภายใต้หลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2475 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนกฎกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาขั้นตอนและมาตรการในการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้เป็น 3 ช่วงได้แก่

1. การรับตัวผู้ต้องขัง
2. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในขณะที่อยู่ในเรือนจำ
3. การปล่อยตัวผู้ต้องขัง ซึ่งให้หมายรวมถึงในกรณีที่ผู้ต้องขังเสียชีวิต

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กร พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขหรือฟื้นฟูผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริต และสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอก ได้อย่างปกติโดยสังคมให้การยอมรับ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแล ตามหน้าที่และอำนาจของกรม ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักาขญาวิทยา และหลักทัณฑวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง และบุคคลที่อยู่ในความควบคุม หรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม
- (๔) พัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการ หลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการปฏิบัติ และการปฏิบัติ ต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระหว่างที่ถูกควบคุมตัว เพื่อรอการตรวจพิสูจน์ในสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ตามกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมหรือตามที่ รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ลักษณะงานพิเศษของงานราชทัณฑ์

- เป็นงานที่ต้องปฏิบัติตลอด 24 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง

กรมราชทัณฑ์ได้รับอนุมัติกรอบอัตรากำลังในการปฏิบัติงานเฉพาะเวลาราชการเพียงวันละ 8 ชั่วโมง ซึ่งเป็นกรอบอัตรากำลังขั้นต่ำที่สุดที่สามารถจะปฏิบัติงานได้ ส่วนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการอีกวันละ 16 ชั่วโมงและในวันหยุดราชการการราชทัณฑ์ต้องสับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเวลาราชการปกติทุกตำแหน่งมาเข้าเวรยามรักษาการณ์ทำให้ข้าราชการเรือนจำ/ทัณฑสถาน ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างตรากตรำกว่าข้าราชการอื่น จึงก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายเสียขวัญไม่มีเวลาให้กับครอบครัวอย่างพอเพียง

- เป็นงานที่ต้องปฏิบัติทันทีไม่สามารถปฏิเสธหรือผ่อนผันปฏิบัติในเวลาต่อมา

ภารกิจหลักที่สำคัญประการแรกของกรมราชทัณฑ์คือการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี กรมราชทัณฑ์ไม่อาจปฏิเสธการรับตัวผู้ต้องขังไว้ในความควบคุมได้แม้เรือนจำจะมีอัตรากำลังหรือสถานที่ควบคุมไม่เพียงพอก็ตาม ประกอบกับการควบคุมหรือการปล่อยตัวผู้ต้องขังจะต้องทำในทันทีที่ได้รับหมายศาลหรือคำสั่งตามกฎหมายจะผ่อนผันไปดำเนินการในวันอื่นไม่ได้ ข้าราชการเรือนจำจึงต้องปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นโดยพลันแม้ว่าจะเลยเวลา

ราชการหรือขาดแคลนอัตราากำลังก็ตาม ทำให้ข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันต้องรับภาระหนักและเกิดความกดดันสูง

- เป็นงานที่ต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและต้องอาศัยความละเอียดถี่ถ้วนและถูกต้องแม่นยำตรงจะเกิดความผิดพลาดไม่ได้

การรับหมายศาล การรับ-ปล่อย-ตรวจค้นตัวผู้ต้องขังการคำนวณวันพ้นโทษ/การลดวันต้องโทษและการดำเนินงานด้านอื่นๆ เช่น การประหารชีวิตนักโทษเด็ดขาดเป็นงานที่ต้องปฏิบัติอย่างรอบคอบจะผิดพลาดไม่ได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้ความชำนาญการและประสบการณ์เฉพาะทาง

- เป็นงานที่มีความยากมาก โดยเฉพาะงานด้านการแก้ไขผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม

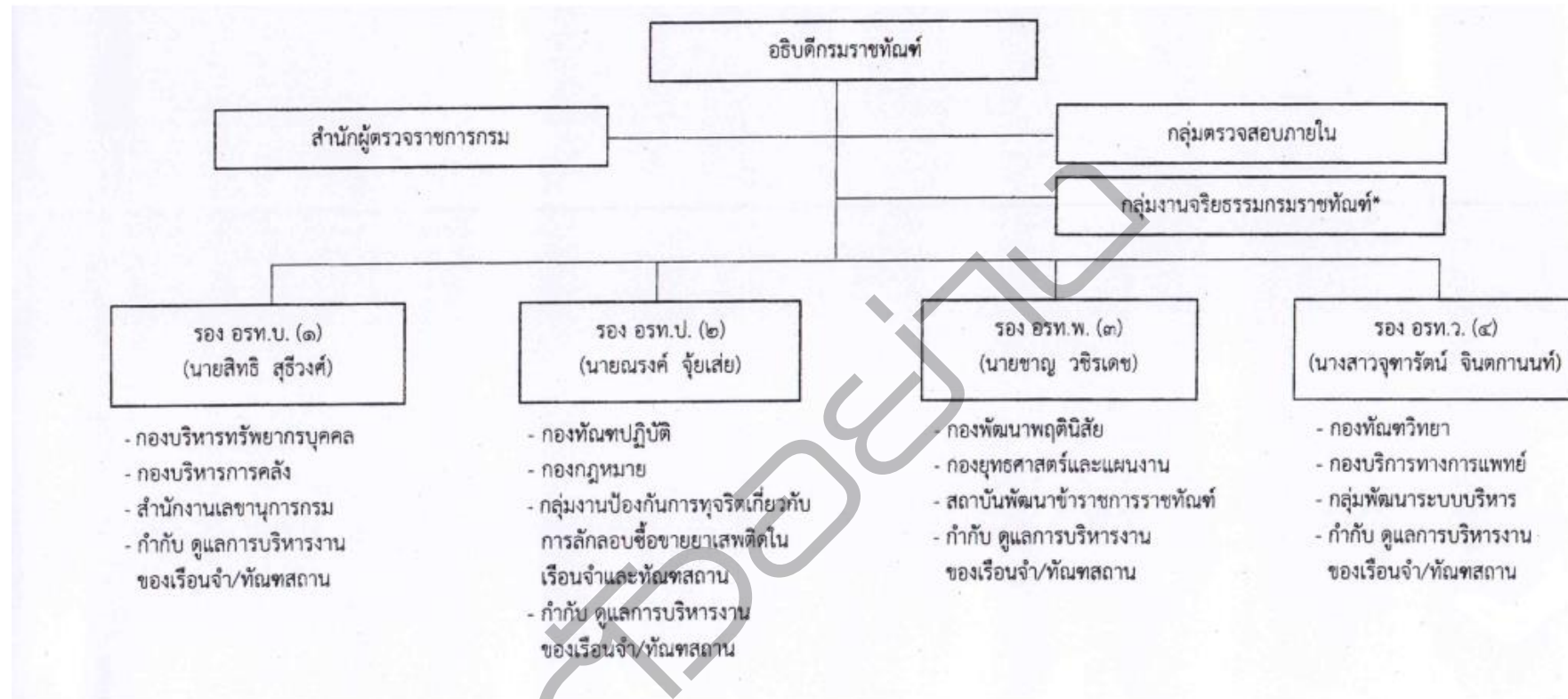
การแก้ไขพัฒนาผู้ต้องขังที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ร้ายโดยสันดานเป็นงานที่ยากยิ่งเนื่องจากผู้กระทำผิดส่วนใหญ่สะสมพฤติกรรมความผิดและจิตสำนึกในทางที่ไม่ถูกต้องเป็นระยะเวลายาวนานเป็นบุคคลที่มีสภาพจิตผิดปกติ คือด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังนั้นงานด้านการอบรมแก้ไข พัฒนาพฤตินิสัยเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมผู้ต้องขังให้เป็นปกติเหมือนบุคคลทั่วไป จึงเป็นงานที่ถือว่ามีความยากมากเป็นพิเศษ

- เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ เป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อนต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับเช่นพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2510 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2506 ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2478 รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้ององค์การสหประชาชาติ ตามความเหมาะสมและงบประมาณที่ได้รับ นอกจากนี้ยังต้องติดต่อประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานต่างประเทศ สถานทูต สถานกงสุล ตลอดจนองค์กรเอกชนและส่วนราชการอื่นๆ

- เป็นงานที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและปลอดภัยของสังคม

ลักษณะงานของกรมราชทัณฑ์ หากการปฏิบัติหน้าที่เกิดความบกพร่องหรือเกิดความผิดพลาดขึ้น เช่น ผู้ต้องขังแหกหักหลบหนีปล่อยผู้ต้องขังผิดตัวหรือระบบแก้ไขผู้ต้องขังไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ต้องขังกลับไปกระทำผิดสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการยุติธรรม ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสังคม

ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ **และนโยบายของกรมราชทัณฑ์**

นโยบายของกรมราชทัณฑ์

นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ **ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘**

นับตั้งแต่มีการก่อตั้งกรมราชทัณฑ์ขึ้นมาเป็นระยะเวลาถึง ๑๐๙ ปี ในปีนี้ก้าวสู่ปีที่ ๑๑๐ กรมราชทัณฑ์ได้มีการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง จากการควบคุมทางจารีตเดิมสู่การปฏิบัติตามหลักสากล (ข้อกำหนดแมนเดลา ข้อกำหนดกรุงเทพ) ซึ่งในปีที่ผ่านมา ผมได้กำหนดนโยบาย ๘ มิติ ยกระดับสร้างการเปลี่ยนแปลง ให้เรือนจำและทัณฑสถาน มีการขับเคลื่อนให้เป็นมาตรฐานมากขึ้น และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ นี้ จะมีการเน้นหนักงานที่โดดเด่น และต้องเร่งพัฒนาขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์ ภายใต้แนวคิด “รวมพลังขับเคลื่อน ๘ มิติ *ยกกำลังสอง* ยกระดับสร้างการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งประกอบด้วย

มิติที่	นโยบาย ๘ มิติ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗	นโยบาย/งานที่จะเน้นหนักในปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑	การดำเนินการโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง - โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ - โครงการพระราชทานฯ โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง กรมราชทัณฑ์ - การบริหารจัดการห้องสมุดพร้อมปัญญา - การดำเนินการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โครงการกำลังใจ ในพระดำริฯ - TO BE NUMBER ONE การดำเนินการที่ผ่านมา - การติดตามปล่อยตัวผู้พ้นโทษจากการพระราชทานอภัยโทษ รุ่นที่ ๑ - พัฒนาห้องสมุดเรือนจำตามมาตรฐานห้องสมุดพร้อมปัญญา	ขับเคลื่อนโครงการพระราชทาน - โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ - โครงการพระราชทานฯ โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง กรมราชทัณฑ์ - การบริหารจัดการห้องสมุดพร้อมปัญญา - การดำเนินการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โครงการกำลังใจ ในพระดำริฯ - TO BE NUMBER ONE
๒	ยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม - การป้องกันผู้ต้องขังเสียชีวิตผิดธรรมชาติ - การป้องกันการเกิดเหตุหลบหนี - การป้องกันเหตุจลาจล / ก่อความไม่สงบในเรือนจำ - การดูแลรักษาระบบความมั่นคงของเรือนจำ - การจัดระเบียบเรือนจำ - การจู่โจมตรวจค้นเรือนจำแล้วไม่พบสิ่งของต้องห้าม - การดำเนินการมาตรฐานความโปร่งใส ๕ ด้าน - การดำเนินการตามมาตรฐานเรือนจำ ๑๐ ด้าน การดำเนินการที่ผ่านมา - ปีที่ผ่านมา มีการเสียชีวิตผิดธรรมชาติ จำนวน ๒๓ ราย (ฆ่าตัวตาย จำนวน ๑๐ ราย) - หลบหนี จำนวน ๑๑ ครั้ง แต่ไม่มีการหลบหนีสำเร็จ (ส่วนใหญ่คือ การหลบหนีที่โรงพยาบาล)	พัฒนาสู่ Smart Prison (เทคโนโลยี AI ในการควบคุมและพัฒนาผู้ต้องขัง) เช่น - ระบบ Biometric ในการนับยอดผู้ต้องขัง - กล้อง AI ในการตรวจจับพฤติกรรมของผู้ต้องขัง - โดรน ในการตรวจตราเรือนจำ - การพัฒนาพหุตินิสัยแบบ visual thinking

มิติที่	นโยบาย ๘ มิติ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗	นโยบาย/งานที่จะเน้นหนักในปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๓	พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และหลักทัณฑ์วนา - ข้อกำหนดแผนเดลา - ข้อกำหนดกรุงเทพ - การแยกผู้ต้องขังระหว่าง/เด็ดขาด การดำเนินการที่ผ่านมา - การแยกผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีและเด็ดขาดออกจากกัน โดยดำเนินการได้ทุกเรือนจำ แต่มีปัญหาอุปสรรค คือ งบประมาณในการดำเนินการ เลือสำหรับผู้ต้องขังและข้อจำกัดทางด้านพื้นที่ - การจัดทำแบบประเมินการปฏิบัติของเรือนจำตามข้อกำหนดกรุงเทพ ซึ่งจัดทำโดย Penal Reform Internation (PRI) แปลและปรับปรุงโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย	ยกระดับดัชนีนิติธรรม (Rule Of Law) - เรือนจำปลอดภย ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังต้องไม่ได้รับความอันตราย /ไม่มีการแหกหักหลบหนี - สิทธิมนุษยชน - กระทบผิดซ้ำ
๔	พัฒนาพฤตินิสัยแก้ไขผู้ต้องขังให้ตรงกับปัญหาของการกระทำ ความผิด - ผู้ต้องขังที่ได้รับการจำแนกลักษณะ - โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามลักษณะแห่งคดีและพฤติการณ์การกระทำผิดสำหรับผู้ต้องขัง การดำเนินการที่ผ่านมา - อัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ ๑๗.๑๔ - การขับเคลื่อนโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามลักษณะแห่งคดีและพฤติการณ์การกระทำผิด	ปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้ต้องขัง - เรือนจำเฉพาะทาง (ด้านการเกษตร ด้านเรือนจำอุตสาหกรรม และด้านเรือนจำฝึกวิชาชีพ ด้านการศึกษา ด้านความสามารถพิเศษ) - การบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด ในกลุ่มผู้ต้องขังที่ได้รับการบำบัดโดยแพทย์ - ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ
๕	พัฒนาและต่อยอดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน - ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือในระดับที่สูงขึ้น - ผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาพฤตินิสัยในหลักสูตรการฝึกวิชาชีพตามมาตรฐานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน การดำเนินการที่ผ่านมา - การพัฒนาจัดการศึกษาผู้ต้องขัง (ร่วมกับกรมส่งเสริมการเรียนรู้กับกระทรวงศึกษาธิการ : สกร. และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาทางเลือกกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา : กสศ.) - การส่งเสริมการฝึกวิชาชีพเลี้ยงสัตว์และปลูกพืชอาหารสัตว์ (หญ้าเนเปียร์) ระหว่างกรมราชทัณฑ์ กรมปศุสัตว์ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และบริษัทซีจีเคดี จำกัด - โครงการจัดการแข่งขันชกมวยไทย Prison Fight ที่ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง - การทดสอบฝีมือมาตรฐานแรงงาน	นำร่องการศึกษาด้านแบบ และสร้างความเป็นเลิศทางอาชีพ
๖	พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ - การดำเนินงานศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE) - การช่วยเหลือประสานงานให้ผู้พ้นโทษมีงานทำ/เรียนหนังสือ/มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง - ประสานภาคีเครือข่ายภายนอกในการช่วยเหลือผู้พ้นโทษ - สงเคราะห์ ช่วยเหลือเงินทุนในการประกอบอาชีพให้ผู้พ้นโทษ การดำเนินการที่ผ่านมา - การติดตามผู้รับบริการจากศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำและการรวบรวมข้อมูลหน่วยงานเครือข่ายและผู้พ้นโทษต้นแบบ	ส่งคืนคนคุณภาพสู่สังคมผ่าน CARE Support และ Social Enterprise (รูปแบบการจัดตั้งองค์กรรองรับการทำงานของผู้พ้นโทษ)

มิติที่	นโยบาย ๘ มิติ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗	นโยบาย/งานที่จะเน้นหนักในปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๗	ยกระดับการสร้างการยอมรับ และสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ -การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้โอกาส/การยอมรับผู้พ้นโทษ -การประชาสัมพันธ์ช่องทาง การร้องเรียน/แจ้งเบาะแสการทุจริตของเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนและญาติผู้ต้องขังได้รับทราบ การดำเนินการที่ผ่านมา - มหกรรมรวมพลคนหลังกำแพงร้อยคนร้อยอาชีพ ราชทัณฑ์แก้ไขคนไทยให้โอกาส ระหว่างกรมราชทัณฑ์และกระทรวงยุติธรรม	สรรค์สร้างภาพลักษณ์ผ่าน Soft Power - กีฬา (มวย/ฟุตบอล) - ท่องเที่ยว
๘	พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์ -การจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้เจ้าหน้าที่ -การจัดมอบรางวัลให้แก่บุคลากรต้นแบบของหน่วยงาน -การจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมเงิน สดหนี้สิน -การจัดกิจกรรมให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ -การดำเนินการทางวินัยและการป้องกันการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ การดำเนินงานที่ผ่านมา - การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์กับกรมราชทัณฑ์ เรื่องการให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ - (ร่าง) ระเบียบเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของเจ้าพนักงานเรือนจำ (มีการปรับปรุงระบบค่าตอบแทนให้เป็นแบบขั้นบันได และให้ค่าตอบแทนกับเจ้าหน้าที่ส่วนกลางด้วย) - ช่องทางแนะนำเจ้าหน้าที่ในการสร้างรายได้เสริม ในโครงการให้ความรู้บุคลากรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต “สร้างงานเสริมสร้างรายได้ด้วยธุรกิจแฟรนไชส์กับมืออาชีพ” - การแก้หนี้สินเจ้าหน้าที่ (อยู่ระหว่างการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล)	มุ่งสู่องค์กรยุคใหม่อย่างยั่งยืน - การจัดชั้น/ประเภทเรือนจำ - การพัฒนาบุคลากร (ค่าตอบแทน/บ้านพักเจ้าหน้าที่/สวัสดิการเจ้าหน้าที่/เส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพ)

นโยบายการบริหาร งานราชทัณฑ์

รวมพลัง 8 มิติ² ขับเคลื่อน สร้างคนดีคืนสังคม

นายสการณ เพ็ชรนรินทร์
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

มิติที่ 1 ขับเคลื่อน
โครงการพระราชทาน

มิติที่ 2 พัฒนา
สู่ Smart Prison
- ภาครัฐนำ AI ในการควบคุม
และ พัฒนาผู้ต้องขัง

มิติที่ 3 ยกระดับ
ดัชนีนิติธรรม (Rule of Law)
- เร่งนำปณิธานมาปฏิบัติ
- สืบสวนสอบสวน

มิติที่ 4 ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมผู้ต้องขัง
- เร่งนำปณิธานมาปฏิบัติ
- ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ
- การดำเนินชีวิตอย่างมีวินัย

มิติที่ 5 นำร่อง
การศึกษาแบบ และ
สร้างความเป็นเลิศ
ทางอาชีพ

มิติที่ 6 ส่งคืน
คนคุณภาพสู่สังคมผ่าน
CARE Support และ
Social Enterprise

มิติที่ 7 สร้างสรรค์สร้าง
ภาพลักษณ์ผ่าน Soft Power
- ฟื้นฟู
- ท้องถิ่น

มิติที่ 8 มุ่งสู่
องค์กรยุคใหม่อย่างยั่งยืน
- การดำเนินงานอย่างโปร่งใส
- การพัฒนาบุคลากร
- เสริมสร้างภาพลักษณ์
- ค่าตอบแทน

มิติที่ 8 มุ่งสู่
องค์กรยุคใหม่อย่างยั่งยืน
- การดำเนินงานอย่างโปร่งใส
- การพัฒนาบุคลากร
- เสริมสร้างภาพลักษณ์
- ค่าตอบแทน

ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์

สถานการณ์ผู้ต้องขังทางการเมือง ก.พ.-มี.ค. 68:

ย้ายเรือนจำวน ศาลยังไม่ให้ประกัน ก่อขังไม่ได้สอบ ขนยังอดอาหารประท้วง

ในรอบเดือนที่ผ่านมา (6 ก.พ. – 7 มี.ค. 2568) ยังมีผู้ต้องขังคดีทางการเมืองทั่วประเทศ อย่างน้อย 45 คน (เป็นคดีมาตรา 112 จำนวน 29 คน) โดยไม่มีประชาชนถูกคุมขังตามมาตรา 112 เพิ่มในเดือนที่ผ่านมา

ในจำนวนนี้ แยกเป็นผู้ต้องขังที่ไม่ได้รับการประกันตัวระหว่างการต่อสู้คดี อย่างน้อย 27 คน ผู้ต้องขังที่คดีสิ้นสุดแล้ว 17 คน และยังมี เยาวชน 1 คน ถูกคุมขังในสถานพินิจฯ ตามคำพิพากษาของศาลเยาวชน

นับสถิติผู้ต้องขังเพิ่มเติม 3 ราย

ในเดือนกุมภาพันธ์ มีสถิติจำนวนผู้ต้องขังใหม่เพิ่มเติม 3 ราย ได้แก่ “พีรพงศ์” ประชาชนวัย 28 ปี ที่ถูกคุมขังระหว่างฎีกาคดีถูกกล่าวหาว่าร่วมขว้างปาวัตถุระเบิดใส่ป้อมตำรวจ บริเวณแยกอโศกมนตรี ใน #ม็อบ11ตุลา64 หลังถูกศาลอุทธรณ์พิพากษาจำคุก 2 ปี 4 เดือน 15 วัน โดยเขาถูกจับกุมหลังไม่มาศาลนัดฟังคำพิพากษาครั้งแรก และศาลไม่อนุญาตให้ประกันตัวเหมือนกับจำเลยที่ร่วมคดีอีกสองคน

อีกราย ได้แก่ “วีรวัฒน์” ประชาชนวัย 22 ปี ถูกคุมขังกรณีเกี่ยวกับการครอบครองวัตถุระเบิดในการชุมนุม #ม็อบ19กันยา64 คดีนี้เขาไม่ได้เดินทางมาตามนัดศาล ทำให้ถูกจับกุมในภายหลัง โดยทราบว่าเขาถูกคุมขังที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ มานานกว่า 1 ปี แล้ว และศูนย์ทนายฯ เพิ่งทราบข้อมูลการถูกคุมขังในเดือนนี้ ตรวจสอบทราบว่าคดีของเขาถูกศาลอาญากรุงเทพใต้พิพากษาจำคุก 2 ปี 12 เดือน ไม่รอลงอาญา ไปเมื่อวันที่ 4 มี.ค. 2567 นอกจากนั้นยังมีกรณีของ “เบงก์ ฐฐพล” ที่ถูกคุมขังในคดีส่วนตัว และได้ยื่นถอนประกันตัวในคดีมาตรา 112 ของเขา กรณีโพสต์ภาพถือกระดาดข้อความหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ซึ่งยังอยู่ระหว่างพิจารณาในศาลชั้นต้น ทำให้ นับสถิติผู้ถูกคุมขังเพิ่มเติม

สถานการณ์การยื่นประกันตัวผู้ต้องขังในเดือนที่ผ่านมา ทนายความได้ยื่นประกันตัวไปอย่างน้อย 31 ครั้ง โดยมีการยื่นประกันตัวผู้ต้องขังชุดใหญ่ 16 คน ในช่วงวันวาเลนไทน์ แต่ก็ปรากฏว่าศาลมีคำสั่งยกคำร้องในทุกคดี ระบุคำสั่งไปในทิศทางเดียวกันว่า “เกรงว่าจำเลยจะหลบหนี และไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม”

ศาลฎีกาพิพากษายืนคดี ม.112 ของ “กัลยา” 6 ปี ส่งผลให้เป็นผู้ต้องขังสิ้นสุด ส่วน “ชนพร”

พบอาการชักครั้งแรก เล็บม่วง การรักษาในเรือนจำล่าช้า

13 ก.พ. 2568 ศาลจังหวัดนครราชสีมาเปิดตัว “กัลยา” (นามสมมติ) อดีตพนักงานบริษัทเอกชนจากจังหวัดนนทบุรี อายุ 30 ปี ไปฟังคำพิพากษาของศาลฎีกา ในคดีตามมาตรา 112 โดยที่จำเลยไม่ทราบนัดล่วงหน้าและไม่ได้ส่งหมายนัดมายังทนายจำเลยเพื่อมาฟังคำพิพากษา ก่อนทราบว่าศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ ลงโทษจำคุก 6 ปี ไม่รอลงอาญา ในกรณีของกัลยา ถือว่าเป็นผู้ต้องขังทางการเมืองที่ยืนยันต่อสู้คดีถึงที่สุด แม้เธอไม่เคยได้รับการประกันตัวเลยตั้งแต่ในชั้นอุทธรณ์ โดยเธอได้ยื่นประกันในระหว่างฎีการวม 4 ครั้ง และเคยเสนอหลักทรัพย์ประกันตัวสูงถึง 1,000,000 บาท และยินยอมให้มีการติดกำไล EM พร้อมทั้งยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขศาลทุกประการ แต่ทุกครั้งที่ศาลฎีกาก็ยังคงมีคำสั่งระบุเช่นเดิมว่า “พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีประกอบเหตุผลตามคำร้องแล้ว กรณียังไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ให้ยกคำร้อง”

คำพิพากษาดังกล่าว ส่งผลให้กัลยากลายเป็นผู้ต้องขังคดีสิ้นสุด หากนับรวมวันที่ถูกคุมขังในเรือนจำ จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ 20 ต.ค. 2566 จนถึงวันนี้ เป็นระยะเวลากว่า 1 ปี 3 เดือน แล้ว หากเธอต้องรับโทษจนครบตามคำพิพากษา จะต้องถูกคุมขังต่อไปอีก 4 ปี 8 เดือนเศษ หรือจะพ้นโทษในเดือนตุลาคมปี 2572

ในกรณีของ “ชนพร” เมื่อวันที่ 19 ก.พ. 2568 เจ้าหน้าที่ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนได้เข้าเยี่ยม “พลอย” ชนพร แม่ลูกอ่อนชาวอุทัยธานีวัย 24 ปี ซึ่งถูกคุมขังในคดีมาตรา 112 อยู่ที่ทัณฑสถานหญิงธนบุรี มาตั้งแต่วันที่ 27 พ.ค. 2567 หลังถูกศาลฎีกาพิพากษาจำคุก 2 ปี

แม้แต่เดิมเธอจะไม่มีโรคประจำตัว แต่ในช่วงเดือนมกราคม 2568 ชนพรพบว่าเธอมีอาการชาตั้งแต่ต้นคอ ลามไปถึงปลายนิ้วที่ซีกขวามาเป็นระยะเวลากว่า 1 เดือนแล้ว และเมื่อได้พบแพทย์ เธอกลับได้รับคำตอบจากหมอว่า “เธอเป็นไฮเปอร์รีเฟล็กซ์ หรือเธออาจจะคิดไปเองว่าป่วย” ในวันนั้นชนพรไม่ได้รับการส่งตรวจเลือดหรือเขียนใบสั่งยาใด ๆ นั้นทำให้เธอยิ่งรู้สึกกังวลมาก และบอกว่าเธอจะพยายามลงชื่อเข้าคิวเพื่อให้ได้พบหมออีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ทนายความทำหนังสือยื่นไปกับทางเรือนจำ เพื่อให้ตรวจสอบอาการชนพรอย่างละเอียด ปรากฏว่าชนพรได้ถูกส่งตัวไปรับการตรวจกับแพทย์อีกครั้งในเช้าวันที่ 20 ก.พ. ทันที และถูกส่งตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลราชทัณฑ์เมื่อวันที่ 28 ก.พ. ที่ผ่านมา ปัจจุบัน ชนพรถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานธนบุรี เป็นระยะเวลากว่า 9 เดือนแล้ว

“ขุน ลีรพ” ประกาศประท้วงอดอาหารประท้วง ศาลยังไม่ให้ประกัน

ตั้งแต่วันที่ 21 ก.พ. 2568 “ขุน” ลีรพ พุ่มพิงพุทข ผู้ต้องขังในคดีมาตรา 112 ตัดสินใจประกาศประท้วงอดอาหาร โดยงดรับประทานอาหารและนม เริ่มต้นรับประทานเพียงน้ำเปล่าอย่างเดียว ปัจจุบันเขาถูกส่งตัวไปรับการดูแลที่โรงพยาบาลราชทัณฑ์ ตั้งแต่วันที่ 26 ก.พ. 2568 ย้อนกลับไปเมื่อวันที่ 21 ก.พ. ขุนแจ้งกับทนายความว่าเขาจะเริ่มอดอาหารประท้วงการไม่ได้รับสิทธิในการประกันตัว โดยจะไม่ทานข้าว ไม่ทานนมและน้ำหวาน แต่ยังรับประทานน้ำเปล่าอยู่ ขุนเห็นว่า เขาถูกคุมขังมาจะครบ 1 ปีแล้ว โดยแม้จะพยายามยื่นประกันตัวมาแล้วรวม 14 ครั้ง แต่ศาลยังคงไม่อนุญาตให้ประกันตัว ศาลฎีกายังคงมีคำสั่งไม่ให้ประกัน โดยระบุว่าศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเคยไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์มาแล้วหลายครั้ง เหตุตามคำร้องไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม

สถานการณ์ดังกล่าว ทำให้เขารู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมเสมอมา ก่อนหน้านี้เขาต่อสู้คดีมาตลอด ไปตามนัดคดีทุกครั้ง และได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาไปแล้ว โดยในคดีมาตรา 112 หลายคดี แม้ศาลชั้นต้นลงโทษ แต่จำเลยก็ยังได้รับการประกันตัว จึงไม่ทราบว่าศาลใช้มาตรฐานเช่นใดในการวินิจฉัย จากนั้น ขุนยังอดอาหารต่อเนื่องเรื่อยมา จนวันนี้ (6 มี.ค.) อาการของเขายู่ในระดับทรงตัว แต่ค่าโพแทสเซียมอยู่ในระดับต่ำที่ 3.5 ปัจจุบันเขาคัดสินใจขอรับน้ำตาลเข้าร่างกายแล้ว เพื่อให้สามารถใช้ชีวิต และพูดคุยกับครอบครัว รวมถึงเพื่อน ๆ ที่มาเยี่ยมเขาได้ หากเขาไม่ได้รับน้ำตาลจะไม่สามารถประกอบสติ หรือพูดคุยกับใครได้รู้เรื่อง รวมถึงรับวิตามินหนึ่งและธาตุเหล็กเพิ่ม เพื่อป้องกันภาวะ **Refeeding Syndrome** ด้วย ทนายความยังได้ยื่นคำร้องขอประกันตัวขุนไปเมื่อวันที่ 4 มี.ค. เป็นครั้งที่ 15 ต่อมา ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ประกันตัวเช่นเดิม ระบุ พิจารณาความหนักหนาแห่งข้อหา พฤติการณ์แห่งคดี และโทษที่ศาลชั้นต้นลงแก่จำเลยที่ 1 ประกอบกับศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเคยมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ 1 ในระหว่างอุทธรณ์อันเนื่องจากเกรงว่าจำเลยที่ 1 จะหลบหนีมาแล้วหลายครั้ง ส่วนที่จำเลยที่ 1 อ้างว่าเจ็บป่วยนั้น กรมราชทัณฑ์สามารถดูแลจัดการให้ได้ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 55 และตามพฤติการณ์ยังไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม

ระหว่างอดอาหาร เขายังพยายามเขียนแถลงการณ์ และจดหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะต่อแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม เพื่อเรียกร้องให้กั้นสิทธิประกันตัวของผู้ต้องขังทางการเมือง แต่ก็ยังไม่ยังคงไร้สัญญาณตอบกลับ

อัปเดตสถานการณ์ของ “ก้อง” อุกฤษณ์ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ม.ราม ที่รอสอบจบในเรือนจำ

เป็นเวลาเกือบ 1 ปี ที่ “ก้อง” อุกฤษณ์ สันติประสิทธิ์กุล อายุ 24 ปี นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถูกคุมขังในเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ในคดีมาตรา 112 เขายังคงรอคอยโอกาสที่จะได้สอบให้จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่วันที่ 13 ก.พ. 2567 ก้องถูกคุมขังเรื่อยมาโดยไม่ได้รับสิทธิประกันตัว โดยเฉพาะการขอประกันครั้งที่ 6 แม้ขออนุญาตประกัน 4 แสนบาท ทั้งระบุความจำเป็นด้านการศึกษาและการสอบซ่อม เพื่อทำเรื่องขอจบการศึกษาต่อไป แต่ศาลยังคงไม่อนุญาตให้ประกันตัว โดยระบุคำสั่งแบบเดิมว่า “ไม่มีเหตุให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม” ก่อนหน้านั้น เมื่อวันที่ 19 พ.ย. 2567 สภานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ทำหนังสือถึงคณบดีคณะนิติศาสตร์เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ก้องสอบภายนอกมหาวิทยาลัย ใน 3 วิชาสุดท้าย และวันที่ 24 ธ.ค. 2567 ก้องต้องยื่นคำร้องด้วยตนเองขอสอบซ่อมภายในเรือนจำ แต่คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ก.บ.ม.ร.) ปฏิเสธคำขอดังกล่าว โดยไม่มีการให้เหตุผลประกอบ

สถานการณ์ดังกล่าว ทำให้เกิดการรณรงค์ติดแฮชแท็ก #ก้องต้องได้สอบ ในสื่อโซเชียลมีเดีย โดยเฉพาะ X (ทวิตเตอร์) เพื่อเรียกร้องให้กรมราชทัณฑ์และมหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดสอบให้กับก้อง

เมื่อวันที่ 24 ก.พ. รศ.จักรี ไชยพินิจ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา พร้อมด้วยนิติกร จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตรวจสอบกรณีของก้อง โดยให้เหตุผลการปฏิเสธการจัดสอบให้ก้องโดยสรุปว่า

1. ระเบียบของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับสอบในเรือนจำ
2. หากอนุญาตให้ก้องสอบ จะต้องอนุญาตให้นักศึกษาทุกคนที่ขาดสอบด้วย โดยปีการศึกษาหนึ่งมีผู้ขาดสอบกว่า 20,000 คน จึงไม่สามารถทำตามความต้องการของคนใดคนหนึ่งได้ ไม่อย่างนั้นอาจเกิดความไม่เท่าเทียมได้
3. ราชทัณฑ์ไม่ใช่หน่วยงานภายใต้มหาวิทยาลัย ดังนั้นการสอบในเรือนจำต้องเกิดขึ้นจากข้อตกลงร่วมกับกรมราชทัณฑ์ หรือการจัดทำระเบียบใหม่เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ทางกรรมการการกฎหมายฯ ยังได้พยายามหาทางออกต่อกรณีดังกล่าว โดยเสนอให้ทางมหาวิทยาลัยเร่งจัดทำข้อตกลง (MOU) ในการจัดสอบร่วมกับกรมราชทัณฑ์ พร้อมทั้งสภานักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงยังพยายามติดตามกรณีอย่างต่อเนื่อง ทำให้ยังต้องจับตาสถานการณ์ต่อไป

กรมราชทัณฑ์ออกนโยบายย้ายนักโทษในเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ พบนักโทษการเมืองถูกย้ายแล้ว 9 ราย

ตั้งแต่วันที่ 20 ก.พ. 2568 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ได้รับแจ้งว่ามีการเริ่มย้ายผู้ต้องขังในคดีทางการเมืองจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ไปยังเรือนจำอื่น ๆ ทั่วประเทศ พร้อมการย้ายผู้ต้องขังทั่วไปด้วย โดยการโยกย้ายครั้งนี้ ไม่ใช่เพียงการย้ายผู้ต้องขังที่คดีถึงที่สุดแล้ว ซึ่งทางราชทัณฑ์เคยระบุว่าเพื่อลดความแออัดในเรือนจำ แต่ผู้ต้องขังที่คดียังไม่สิ้นสุดก็ถูกย้ายไปด้วยเช่นกัน

ในวันที่ 4 มี.ค. 2568 เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ออกประกาศชี้แจง เรื่องการย้ายผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นไปตามนโยบายกรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ เป็นเรือนจำสำหรับรองรับควบคุมผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี (Hub) ทุกประเภท นโยบายดังกล่าว ส่งผลให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ต้องย้ายผู้ต้องขังที่คดีเด็ดขาดแล้วไปควบคุมตัวที่เรือนจำอื่น ๆ แทน แต่ในความเป็นจริง กลุ่มผู้ต้องขังที่คดียังไม่สิ้นสุดเองก็ต้องถูกย้ายเช่นเดียวกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขังทางการเมืองที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ เป็นจำนวน 9 คน โดยในทุกกรณีไม่มีการแจ้งญาติล่วงหน้า โดยสรุปได้แก่

- ผู้ที่ถูกย้ายไปเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ทิปกร ผู้ต้องขังในคดีตามมาตรา 112 ที่คดีสิ้นสุดแล้ว
- ผู้ที่ถูกย้ายไปเรือนจำกลางบางขวาง ได้แก่ กเชนทร์, จักริ และ พิรพงศ์ ผู้ต้องขังคดีเกี่ยวกับวัดพระเปิดช่วงการชุมนุมดินแดง, “ขุนแผน” เชน ชีวอัญญา, วิรภาพ วงษ์สมาน และ อัฐสิษฏ์ ผู้ต้องขังคดีมาตรา 112
- ผู้ที่ถูกย้ายไปเรือนจำกลางคลองเปรม ได้แก่ ขจรศักดิ์ ผู้ต้องขังคดีเกี่ยวกับวัดพระเปิดช่วงการชุมนุมดินแดง และ ประวิตร ผู้ต้องขังคดีวางเพลิงช่วงการชุมนุมดินแดง

นโยบายล่าสุดของกรมราชทัณฑ์ ก็ส่งผลกระทบต่อครอบครัวผู้ต้องขังทางการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการเดินทางไปเยี่ยมผู้ต้องขังที่ถูกย้ายออกไปคุมขังในเรือนจำต่างจังหวัด ทำให้ญาติหลายคนไม่สามารถเดินทางไปเยี่ยมได้ รวมถึงมาตรฐานการให้ความช่วยเหลือ อันได้แก่ การส่งอาหาร เครื่องอุปโภค บริโภคที่ไม่แน่นอนของแต่ละเรือนจำ ส่งผลให้ผู้ต้องขังทางการเมืองขอรับความช่วยเหลือได้ลำบากยิ่งขึ้นด้วย

สถานการณ์ผู้ต้องขัง

คดีการเมือง 07.03.2568

45 ราย

ขังระหว่างพิจารณาคดี

ประวิตร 606 วัน เรือนจำคลองเปรม	บวรศักดิ์ 571 วัน เรือนจำคลองเปรม	คเชนทร์ 571 วัน เรือนจำบางขวาง	โสภณ 562 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	อุดม 556 วัน เรือนจำจังหวัดนราธิวาส	ไทรบุรี 541 วัน เรือนจำกลาง คลองเปรม	สุบสินธ์ 541 วัน เรือนจำกลาง คลองเปรม	อานนท์ 529 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	วิราภพ 527 วัน เรือนจำบางขวาง
วรวบ 465 วัน ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง	บัสบาส มงคล 415 วัน เรือนจำกลางเมืองราช	ทอง ลูกบุญ 389 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	อัฐสิทธิ์ 374 วัน เรือนจำบางขวาง	โบรท์ อินทร์ 373 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	สิรภพ 348 วัน โรงพยาบาลราชทัณฑ์	มานี 233 วัน ทัณฑสถานหญิงกลาง	บุญแนม 233 วัน เรือนจำบางขวาง	ทิวากร 206 วัน ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น
อวย ก็นัดทัย 193 วัน ทัณฑสถานหญิงกลาง	แดง ชินจัง 180 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	ธีรภัทร 103 วัน เรือนจำกลางสมุทรปราการ	แอนนิต วรรณ 89 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	จักรี 62 วัน เรือนจำบางขวาง	สภาร 52 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	จินดี 52 วัน ทัณฑสถานหญิงกลาง	นิรพนธ์ 50 วัน เรือนจำคลองเปรม	แบงค์ ณัฐพล 36 วัน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ
ภูธนา 34 0 4 เดือน เรือนจำกลางคลองเปรม	มหาสิน 34 0 4 เดือน เรือนจำกลางคลองเปรม	กฤษฎา 2 0 4 เดือน เรือนจำกลางคลองเปรม	เมธี 2 0 4 เดือน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	อัญชัญ 29 0 174 เดือน ทัณฑสถานหญิงกลาง	วุฒิ 12 0 72 เดือน เรือนจำกลางคลองเปรม	เวหา 6 0 36 เดือน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	ทิปกร 3 0 36 เดือน เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา	สมบัติ 4 0 36 เดือน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ
อนาบุตร 2 0 6 เดือน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	เม็กกี้ 25 8 เดือน เรือนจำกลางคลองเปรม	พรชัย 12 0 6 เดือน เรือนจำกลางเชียงใหม่	ธนพร 2 0 6 เดือน ทัณฑสถานหญิงธนบุรี	นิชัย 2 0 8 เดือน เรือนจำกลางสมุทรปราการ	อนุชา 1 0 8 เดือน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	กัลยา 6 0 36 เดือน เรือนจำจังหวัดนราธิวาส	วิวัฒน์ 2 0 12 เดือน เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ	

คดีสิ้นสุด

TLR

☐ คดีการเมืองอื่นๆ ■ คดีมาตรา 112 ● โทษจำคุก

สรุปความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ (ปี 2568)

ความรู้เหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ (ปี 2568)

งานราชทัณฑ์ในประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไข ฟื้นฟู และคืนคนดีสู่สังคม ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับหลายความท้าทาย ทั้งในด้านจำนวนผู้ต้องขังที่มากเกินไป ความสามารถของเรือนจำ การปฏิรูประบบบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการแก้ไขปัญหายาเสพติดและการสร้างงานให้ผู้ต้องขัง ซึ่งความเคลื่อนไหวสำคัญในปี 2568 สะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ดังนี้

1. ปัญหาความแออัดและแนวทางแก้ไข

ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ต้องขังกว่า 300,000 คน ซึ่งเกินขีดความจุของเรือนจำ (รองรับได้ประมาณ 180,000 คน) ปัญหาความแออัดส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขอนามัย และการบริหารจัดการอย่างมาก กรมราชทัณฑ์จึงเร่งผลักดันแนวทางต่าง ๆ เช่น

- การพักการลงโทษโดยกําไลอิเล็กทรอนิกส์ (EM) เพื่อให้ผู้ต้องขังบางส่วนถูกปล่อยตัวไปอยู่ภายใต้การควบคุมจากระยะไกล
 - การปล่อยตัวก่อนกำหนด (Parole) โดยเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดีและคดีไม่ร้ายแรง
 - การแก้ไขกฎหมายยาเสพติด ให้ความสำคัญกับการบำบัดผู้เสพยาเสพติดมากกว่าการลงโทษจำคุก
- นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การลดวันต้องโทษเพื่อเร่งระบายผู้ต้องขังในคดีที่ไม่รุนแรง

2. การพัฒนาสุขภาพและสุขภาพจิตผู้ต้องขัง

หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ปัญหาสุขภาพจิตในเรือนจำเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข ผู้ต้องขังจำนวนมากประสบปัญหาความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า กรมราชทัณฑ์ได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิตจัดทำโครงการ เช่น

- ระบบคัดกรองสุขภาพจิตผู้ต้องขัง ตั้งแต่วันแรกที่เข้าเรือนจำ
- บริการ Telemedicine ที่ให้ผู้ต้องขังสามารถปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญผ่านระบบออนไลน์
- โครงการ “เรือนจำสุขภาพดี” ที่ส่งเสริมสุขอนามัย โภชนาการ และการออกกำลังกาย

นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยาในเรือนจำ

3. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในงานราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ได้ผลักดันโครงการ Smart Prison หรือเรือนจำอัจฉริยะ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการ เช่น

- ระบบ CCTV อัจฉริยะ ที่สามารถตรวจจับพฤติกรรมผิดปกติและเหตุรุนแรง
 - ระบบ สแกนใบหน้า (Facial Recognition) ในการยืนยันตัวผู้ต้องขัง
 - บัตรประจำตัวผู้ต้องขังแบบดิจิทัล ที่ใช้เก็บข้อมูลการศึกษา การทำงาน และสุขภาพ
 - ระบบ E-Visiting หรือการเยี่ยมญาติออนไลน์ ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของครอบครัว
- ทั้งหมดนี้ช่วยเพิ่มความปลอดภัย ลดการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในเรือนจำ

4. การฟื้นฟูผู้ต้องขังและสร้างโอกาสหลังพ้นโทษ

การคืนคนดีสู่สังคมเป็นพันธกิจหลักของกรมราชทัณฑ์ ปัจจุบันมีโครงการสำคัญ เช่น

- เรือนจำเพื่อการเรียนรู้ เปิดให้ผู้ต้องขังเรียนการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) และอบรมอาชีพ เช่น งานตัดเย็บ การช่าง การเกษตร

โครงการความร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ร้านอาหาร โรงแรม ให้ผู้ต้องขังฝึกงานระหว่างถูกคุมขัง และมีโอกาสได้งานทำหลังพ้นโทษ

- การจัดตั้ง ศูนย์ฟื้นฟูผู้กระทำผิดยาเสพติด ที่เน้นการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ แยกออกจากเรือนจำปกติ

5. สิทธิมนุษยชนและการตรวจสอบระหว่างประเทศ

ในปี 2568 ประเทศไทยได้รับความสนใจจากองค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ (UN) ในประเด็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เช่น การใช้โซ่ตรวน การแยกขัง การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ และสภาพความเป็นอยู่ กรมราชทัณฑ์จึงมีแนวทางดังนี้

- ปฏิรูปแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับ หลักการมนุษยธรรม และมาตรฐานสากล
- ลดการใช้แรงงานเกินควร และเพิ่มความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างภายในเรือนจำ
- เปิดช่องทาง ร้องเรียนแบบอิสระ ให้ผู้ต้องขังและครอบครัวสามารถรายงานปัญหาโดยไม่ถูกลงโทษ

6. ความร่วมมือระหว่างประเทศและอาเซียน

กรมราชทัณฑ์ไทยได้ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เมียนมา และกัมพูชา ในการแลกเปลี่ยนผู้ต้องขังข้ามชาติ รวมถึงร่วมมือกับ UNODC (สำนักงานป้องกันยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ) ในโครงการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเรือนจำ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่

บทสรุป

งานราชทัณฑ์ในปี 2568 ได้ก้าวเข้าสู่ยุคที่มุ่งเน้นการปฏิรูปทั้งเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการอย่างจริงจัง ภายใต้โจทย์สำคัญ คือ ลดความแออัด พัฒนาสุขภาพผู้ต้องขัง ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รักษามาตรฐานสิทธิมนุษยชน และสร้างงานให้ผู้พ้นโทษ เพื่อให้เรือนจำไม่ใช่เพียงสถานที่ลงโทษ แต่เป็นพื้นที่ที่ให้โอกาสในการเริ่มต้นใหม่

----- ✍

 แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับกรมราชทัณฑ์และความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน
ที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์และนโยบายของกรมราชทัณฑ์

1. ข้อใดกล่าวถึงภารกิจหลักของกรมราชทัณฑ์ได้ถูกต้อง

- ☐ 1 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
- ☐ 2 การควบคุมผู้ต้องขัง การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการให้โอกาสกลับคืนสู่สังคม
- ☐ 3 การออกนโยบายการเงินและการคลัง
- ☐ 4 การจัดหางานให้แก่ผู้พ้นโทษเท่านั้น

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่หลักคือควบคุมดูแลผู้ต้องขัง แก้ไขฟื้นฟู และช่วยเหลือให้กลับคืนสู่สังคม ไม่ใช่เพียงจัดหางานอย่างเดียว

2. กรมราชทัณฑ์ขึ้นตรงต่อหน่วยงานใด

- ☐ 1 กระทรวงกลาโหม
- ☐ 2 กระทรวงยุติธรรม
- ☐ 3 กระทรวงมหาดไทย
- ☐ 4 สำนักนายกรัฐมนตรี

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

3. ใครเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในกรมราชทัณฑ์

- ☐ 1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
- ☐ 2 อธิบดีกรมราชทัณฑ์
- ☐ 3 นายกรัฐมนตรี
- ☐ 4 ผู้อำนวยการเรือนจำกลาง

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: อธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นผู้บริหารสูงสุดของกรมราชทัณฑ์

4. ระบบการจัดเรือนจำของไทยแบ่งตามลักษณะใด

- ☐ 1 ความรุนแรงของคดี
- ☐ 2 ระดับความมั่นคง (เช่น เรือนจำชั้นต้น ชั้นกลาง)
- ☐ 3 ภูมิภาค
- ☐ 4 อายุของผู้ต้องขัง

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: เรือนจำในไทยจัดแบ่งตามระดับความมั่นคงและประเภท เช่น เรือนจำความมั่นคงสูง เรือนจำหญิง

5. โครงการใดเป็นโครงการเด่นของกรมราชทัณฑ์ในการฟื้นฟูผู้ต้องขัง

- ☐ 1 โครงการเรือนจำสีขาว
- ☐ 2 โครงการกำลังใจ
- ☐ 3 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- ☐ 4 โครงการอบรมกรรมการผู้ช่วยผู้พิพากษา

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: โครงการกำลังใจเป็นโครงการสำคัญที่ช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษให้กลับคืนสู่สังคมอย่างมั่นคง

6. กฎหมายหลักที่ใช้ควบคุมงานราชทัณฑ์คืออะไร

- ☐ 1 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560
- ☐ 2 พระราชบัญญัติการพัฒนาสังคม พ.ศ. 2540
- ☐ 3 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477
- ☐ 4 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2540

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการ

7. หลักสิทธิมนุษยชนในเรือนจำสอดคล้องกับข้อใด

- ☐ 1 กฎแมนเดลา (Mandela Rules)
- ☐ 2 กฎมอนเตวิดีโอ
- ☐ 3 กฎเบอร์ลิน
- ☐ 4 กฎนิวยอร์ก

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: กฎแมนเดลา หรือ **Mandela Rules** เป็นหลักสากลว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

8. ผู้ต้องขังหญิงมีมาตรการคุ้มครองพิเศษตามหลักใด

- ☐ 1 กฎกรุงเทพ (Bangkok Rules)
- ☐ 2 กฎเจนีวา
- ☐ 3 กฎปารีส
- ☐ 4 กฎโรม

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: กฎกรุงเทพ หรือ **Bangkok Rules** เป็นมาตรฐานพิเศษสำหรับผู้ต้องขังหญิง

9. โครงการใดช่วยผู้พ้นโทษกลับสู่สังคม

- ☐ 1 โครงการสานฝันผู้ต้องขัง
- ☐ 2 โครงการกำลังใจ
- ☐ 3 โครงการพักการลงโทษ
- ☐ 4 โครงการเสริมสร้างพลังใจ

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: โครงการกำลังใจเน้นช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้มีอาชีพและไม่หวนกลับมากระทำผิด

10. เครื่องมือที่ใช้ลดความแออัดในเรือนจำคืออะไร

- ☐ 1 ระบบพักการลงโทษ
- ☐ 2 การเพิ่มจำนวนเรือนจำ
- ☐ 3 การเพิ่มโทษรุนแรง
- ☐ 4 การจัดหางานให้ผู้ต้องขัง

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: ระบบพักการลงโทษและการปล่อยตัวก่อนกำหนดช่วยลดจำนวนผู้ต้องขัง

11. นโยบายสำคัญของกรมราชทัณฑ์ปี 2568 เน้นเรื่องใด

- ☐ 1 การลดจำนวนผู้ต้องขังด้วยโทษประหารชีวิต
- ☐ 2 การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนางานราชทัณฑ์
- ☐ 3 การเพิ่มงบประมาณการก่อสร้างเรือนจำใหม่
- ☐ 4 การนำแรงงานผู้ต้องขังไปใช้ในภาคเกษตรอย่างเดียว

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: ปี 2568 เน้น **Digital Transformation** เช่น ระบบติดตามอิเล็กทรอนิกส์ (EM) และการบริหารจัดการข้อมูลผู้ต้องขัง

12. ปัญหาสำคัญที่กรมราชทัณฑ์ต้องเร่งแก้ในปี 2568 คือ

- ☐ 1 ผู้ต้องขังหญิงเพิ่มขึ้น
- ☐ 2 ความแออัดในเรือนจำ
- ☐ 3 การประท้วงของเจ้าหน้าที่
- ☐ 4 ปัญหาการเงินของกรมราชทัณฑ์

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: ความแออัดยังคงเป็นปัญหาใหญ่ แม้จะมีโครงการปล่อยตัวก่อนกำหนดหรือ EM

13. ความร่วมมือกับหน่วยงานใดสำคัญในการฟื้นฟูผู้ต้องขัง

- ☐ 1 กระทรวงคมนาคม
- ☐ 2 กระทรวงแรงงาน
- ☐ 3 กระทรวงพาณิชย์
- ☐ 4 กระทรวงอุตสาหกรรม

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: การฝึกอาชีพและจัดหางานให้ผู้พ้นโทษต้องร่วมมือกับกระทรวงแรงงาน

14. ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีนโยบายแก้ไขฟื้นฟูด้วยรูปแบบใดเพิ่มขึ้น

- ☐ 1 การใช้แรงงานหนัก
- ☐ 2 การฟื้นฟูเชิงศาสนาและจิตใจ
- ☐ 3 การแยกผู้ต้องขังตามอายุ
- ☐ 4 การลดเวลาออกกำลังกาย

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา การให้คำปรึกษา และกิจกรรมจิตอาสา

15. เทคโนโลยี EM ใช้ในกรณีใด

- ☐ 1 ผู้ต้องขังร้ายแรงเท่านั้น
- ☐ 2 ผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษ
- ☐ 3 ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษหรือปล่อยตัวก่อนกำหนด
- ☐ 4 ผู้ที่อยู่ในระหว่างสอบสวน

☒ เฉลย: ข้อ 3

อธิบาย: **Electronic Monitoring (EM)** ใช้ติดตามผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวเพื่อลดความแออัด

16. นโยบายลดการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวข้องกับอะไร

- ☐ 1 การอบรมครอบครัวผู้ต้องขัง
- ☐ 2 การลดเวลาเยี่ยมญาติ
- ☐ 3 การเพิ่มโทษปรับ
- ☐ 4 การลดการพักการลงโทษ

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการป้องกันไม่ให้ผู้พ้นโทษหวนกลับมากระทำผิดซ้ำ

17. กรมราชทัณฑ์ร่วมมือกับภาคธุรกิจในรูปแบบใด

- ☐ 1 การจัดซื้อวัสดุเรือนจำ
- ☐ 2 การฝึกงานและจัดหางานให้ผู้พ้นโทษ
- ☐ 3 การซื้อขายสินค้าในตลาดกลาง
- ☐ 4 การตั้งบริษัทลูกของกรมราชทัณฑ์

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการจ้างงานผู้พ้นโทษเพื่อให้มีอาชีพหลังจากออกจากเรือนจำ

18. แผนแม่บทราชทัณฑ์ 20 ปี เน้นเป้าหมายใด

- ☐ 1 การเพิ่มจำนวนเรือนจำทั่วประเทศ
- ☐ 2 การพัฒนาผู้ต้องขังสู่การเป็นพลเมืองดี
- ☐ 3 การปิดเรือนจำขนาดเล็กทั้งหมด
- ☐ 4 การรวมเรือนจำเป็นศูนย์กลาง

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: แผนแม่บทเน้นการพัฒนาผู้ต้องขังให้กลับสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

19. ในปี 2568 มีความพยายามเชื่อมโยงข้อมูลราชทัณฑ์กับหน่วยงานใด

- ☐ 1 กระทรวงการต่างประเทศ
- ☐ 2 กระทรวงมหาดไทย
- ☐ 3 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- ☐ 4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

☒ เฉลย: ข้อ 4

อธิบาย: มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อติดตามความปลอดภัย

20. ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรือนจำอย่างไร

- ☐ 1 การปลูกต้นไม้ลดคาร์บอน
- ☐ 2 การจัดการขยะและน้ำเสีย
- ☐ 3 การลดการใช้ไฟฟ้า
- ☐ 4 การงดกิจกรรมกลางแจ้ง

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การบำบัดน้ำเสีย การลดของเสีย เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเรือนจำสีเขียว

21. หลักการใดที่กรมราชทัณฑ์ยึดถือเป็นแนวทางสำคัญในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

- ☐ 1 หลักความเท่าเทียม (Equality)
- ☐ 2 หลักเมตตาธรรม (Compassion)
- ☐ 3 หลักการฟื้นฟู (Rehabilitation)
- ☐ 4 ถูกทุกข้อ

☒ เฉลย: ข้อ 4

อธิบาย: งานราชทัณฑ์ต้องคำนึงถึงความเท่าเทียม เมตตา และการฟื้นฟูเป็นสำคัญ

22. เรือนจำใดมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาฝีมือแรงงานผู้ต้องขัง

- ☐ 1 เรือนจำกลาง
- ☐ 2 เรือนจำพิเศษ
- ☐ 3 ทักษสถานหญิง
- ☐ 4 เรือนจำเปิด

☒ เฉลย: ข้อ 4

อธิบาย: เรือนจำเปิดจะเน้นฝึกฝนงานและฝีมือเพื่อเตรียมความพร้อมกลับคืนสู่สังคม

23. ปัญหาสำคัญที่ทำให้กรมราชทัณฑ์ต้องพัฒนาระบบ EM คืออะไร

- ☐ 1 การขาดเจ้าหน้าที่
- ☐ 2 ความแออัดในเรือนจำ
- ☐ 3 การลดค่าใช้จ่ายรัฐ
- ☐ 4 ถูกทุกข้อ

☒ เฉลย: ข้อ 4

อธิบาย: ทั้งความแออัด การขาดคนดูแล และการลดค่าใช้จ่าย ล้วนเป็นเหตุผลในการพัฒนา EM

24. การพักการลงโทษขึ้นอยู่กับอะไรเป็นหลัก

- ☐ 1 การพิจารณาของคณะกรรมการ
- ☐ 2 การร้องขอของญาติ
- ☐ 3 อายุของผู้ต้องขัง
- ☐ 4 ความนิยมของผู้ต้องขังในเรือนจำ

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: การพักการลงโทษต้องผ่านคณะกรรมการพิจารณาอย่างรอบคอบ

25. งานราชทัณฑ์ปัจจุบันให้ความสำคัญกับการทำงานแบบใด

- ☐ 1 การแก้ปัญหาที่ละเอียด
- ☐ 2 การทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานอื่น
- ☐ 3 การมุ่งเน้นควบคุมอย่างเดียว
- ☐ 4 การเพิ่มเรือนจำ

☒ เฉลย: ข้อ 2

อธิบาย: ปัจจุบันเน้นการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงแรงงาน และเอกชน

26. การประเมินผู้ต้องขังก่อนพักการลงโทษพิจารณาจากอะไร

- ☐ 1 พฤติกรรมและการปรับตัว
- ☐ 2 จำนวนปีที่เหลือของโทษ
- ☐ 3 สุขภาพจิต
- ☐ 4 ถูกทุกข้อ

☒ เฉลย: ข้อ 4

อธิบาย: ทุกปัจจัยต้องถูกประเมินเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ต้องขังพร้อมกลับคืนสู่สังคม

27. การจัดการศึกษาภายในเรือนจำมีเป้าหมายหลักคืออะไร

- ☐ 1 เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะชีวิต
- ☐ 2 เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถออกมาเป็นครู
- ☐ 3 เพื่อเตรียมตัวสอบมหาวิทยาลัย
- ☐ 4 เพื่อเลี้ยงการทำงานภายในเรือนจำ

☒ เฉลย: ข้อ 1

อธิบาย: การจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่ช่วยในการปรับตัว

28. สินค้าผลิตภัณฑ์จากฝีมือผู้ต้องขังอยู่ภายใต้โครงการใด

- ☐ 1 โครงการเรือนจำสีเขียว
- ☐ 2 โครงการกำลังใจ
- ☐ 3 โครงการผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์
- ☐ 4 โครงการแรงงานดี

☒ เฉลย: ข้อ 3

อธิบาย: ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์เป็นแบรนด์ที่รวมสินค้าฝีมือผู้ต้องขัง เช่น งานไม้ งานจักรสาน

© THE BEST CENTER INTER GROUP CO., LTD.

All rights reserved

ห้ามผู้ใดทำการคัดลอก ตีพิมพ์ แจกจ่าย ปรับเปลี่ยน
ดัดแปลง หรือแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
เพื่อการเผยแพร่หรือนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินการตามกฎหมายถึงที่สุด

หากผู้ใดพบเห็น สามารถแจ้งเบาะแสที่
081-496-9907 มีรางวัลตอบแทน